

Po co żyć?

Cele katechetyczne – wymagania ogólne:

- ukazanie różnorodności celów życiowych, jakie stawiają sobie młodzi ludzie;
- wskazanie na przykładzie Mt 19, 16–22, iż Bóg daje odpowiedź na problemy nurtujące człowieka.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- rozumie, iż sens życia człowieka zależny jest od przyjętej przez niego hierarchii wartości;
- wskazuje życie wieczne jako jedyny nieprzemijający sens życia ludzkiego, którego gwarantem jest sam Bóg;
- prezentuje własną hierarchię wartości oraz z szacunkiem odnosi się do poglądów rówieśników;
- przyjmuje postawę ufności wobec Jezusa, który nadaje sens wszystkim wysiłkom człowieka.

Pojęcia, postaci:

sens życia.

Wartości:

zaufanie Chrystusowi.

1

propozycja realizacji

Modlitwa: przed nauką.

1. Nauczyciel podaje temat lekcji i zwraca uwagę na pytanie w nim zawarte. Wskazuje, iż jest ono niejako sumą innych pytań, np. po co chodzić do szkoły?, po co być dobrym dla innych?, po co rozwijać swój talent? (uczniowie dodają własne propozycje pytań: po co...?). Podkreśla, iż są to bardzo ważne pytania, ponieważ wiążą się z szukaniem sensu podejmowanych działań. Robienie czegoś bezsensownego byłoby stratą czasu i sił, dlatego trzeba wiedzieć, jaki jest cel takiego czy innego postępowania.
2. Nauczyciel uświadamia, iż w życiu każdego zdarzają się chwile, kiedy aktualne sytuacje, wydarzenia sprawiają, że wszystko wydaje się bezsensowne, jak w przypadku bohaterów tekstu z podręcznika ucznia *przeczytaj*.

3. Odczytanie tekstu: uczniowie podzieleni są na dwie grupy, np. co druga ławka lub co drugi rząd, chłopcy i dziewczynki itp. Jedna grupa czyta list ucznia rozpoczynającego gimnazjum, a druga tekst P. Bosmansa. Następnie wybrani uczniowie z każdej grupy streszczają teksty całej klasie. Uwaga: Jeśli klasa będzie aktywnie zgłaszać się do odpowiedzi przy pierwszym pytaniu, można zadać do czytania wszystkim tylko jeden tekst – list ucznia, a potem krótko omówić go z uczniami.
4. Nauczyciel stwierdza, iż łatwiej jest poradzić sobie z bezsenssem danej chwili czy sytuacji, jeśli jesteśmy świadomi bardziej globalnego sensu, fundamentalnego sensu życia. Uczniowie otrzymują karteczki, na których każdy, po chwili zastanowienia, anonimowo wpisuje jedną rzecz, którą uważa za najważniejszą – coś, co według niego jest pierwszorzędnym sensem życia. Zależnie od warunków można wykorzystać kolorowe karteczki, wówczas rozwieszamy w sali sznurki i każdy uczeń przypina swoją karteczkę klamerką do sznurka (jest to dobre rozwiązanie, gdy mamy własną salę katechetyczną i prace mogą zostać do następnej lekcji). Ewentualnie wykorzystuje się kartki samoprzylepne i przyczepia się do tablicy arkusz papieru, a uczniowie przyklejają do niego swoje odpowiedzi. Odpowiedzi przypięte klamerkami trzeba zliczyć i zapisać na tablicy w słupku, rozpoczynając od tej, która wystąpiła najwięcej razy. Analogicznie przyklejone zostają kartki z takimi samymi odpowiedziami na arkuszu, by stworzyły swoistą piramidę sensu życia.
5. Nauczyciel komentuje piramidę – nie negując odpowiedzi uczniów, ale np. jeśli najczęściej osób wskaże rodzinę, zauważamy, iż niektórzy stracili swoich bliskich, a mimo to potrafią żyć nadal, działać (ta odpowiedź może posłużyć do dalszej refleksji – jeśli ktoś wierzy w życie wieczne, to łatwiej jest mu pogodzić się ze stratą bliskich, ponieważ wie, że są – lub wkrótce będą – szczęśliwi z Bogiem, a kiedyś jeszcze spotkają się ze sobą). Jeśli pojawi się odpowiedź wskazująca na Boga, życie wieczne, zbawienie jako sens życia, należy skoncentrować się wokół niej – ukazując przewagę tego sensu nad innymi (skoncentrowanie życia wokół Boga gwarantuje, iż jeśli nawet coś w życiu zawiedzie, mamy wciąż na czym się oprzeć i nie popadamy w bezsens).
6. Uczniowie zapisują w zeszyte *piramidę sensu życia* z tablicy oraz notatkę z podręcznika ucznia z ramki ze s. 12, zaczynając od słów: *Życie wieczne...*
7. Nauczyciel podsumowuje, iż życie według tak ustalonego kierunku to wielkie wyzwanie, bo wcale nie jest łatwo już tu i teraz myśleć o tak odległej przyszłości, jaką jest życie wieczne. Przekonał się o tym młodzieniec z Ewangelii.
8. Odczytanie wybranego przez ucznia fragmentu (Mt 19, 16–22).

9. Konkluzja nauczyciela: Jeśli za podstawowy cel naszego życia uznamy to chwilowe, przemijające, materialne, to i nasza radość z tego prędzej czy później przeminie. Dopiero perspektywa wieczności nadaje sens wszystkim działaniom – cokolwiek uczynimy i osiągniemy na ziemi w sposób, jaki oczekuje tego Chrystus, czyli zgodnie z przykazaniami, pozwoli nam to osiągnąć szczęście wieczne. A jeśli już teraz zabiegać będziemy o nasze szczęście wieczne w niebie, Jezus będzie nam błogosławił w naszych ziemskich poczynaniach.

inna propozycja pracy na lekcji

Puste krzesło⁵

Istotnym elementem tej metody jest **dyskusja przedstawicieli grup reprezentujących różne rozwiązania postawionego problemu** – z możliwością włączenia się do udziału w dyskusji innych osób dzięki *pustemu krzesłu*. Metoda wymaga takich tematów, w których istnieje duże prawdopodobieństwo zróżnicowania poglądów wśród członków grupy.

Materiały: Kartki z różnymi propozycjami odpowiedzi na problem postawiony w dyskusji (poglądy można powiązać z imionami, co może ułatwić odwoływanie się do określonego poglądu, np. *zgadzam się z Janem, ponieważ...*, najlepiej napisać je dużymi literami tak, aby każdy mógł przeczytać z pewnej odległości), krzesła, kartki A4, flamastry. Liczba uczestników jest dowolna, a czas trwania ok. 40 minut.

Przebieg metody: Po postawieniu problemu (można pytanie napisać na kartce i wyłożyć na środku sali) prowadzący proponuje minimum trzy różne odpowiedzi. Są one napisane na kartkach A4. Najpierw je czyta, a potem rozkłada w różnych miejscach sali. Do tego dodaje pustą kartkę dla osób, które mają inne propozycje. Zaprasza uczestników do spaceru i wyboru kartki z wypowiedzią, która jest w największym stopniu zgodna z osobistym poglądem danej osoby. Uczestnicy siadają wokół wybranych kartek i w ten sposób powstaje kilka mniejszych grup. Jeśli grupy są zbyt duże (powyżej 10 osób), należy je podzielić na jeszcze mniejsze tak, aby każdy mógł zabrać głos w ciągu 10 minut. Osoby, które wybrały pustą kartkę, muszą sprecyzować swój pogląd. Praca w małych grupach: W utworzonych grupach uczestnicy zbierają argumenty.

⁵Z. Barciński, *Metody dyskusyjne*, „Katecheta” 1998, nr 1, s. 33–34.

Organizacja pracy na forum ogólnym: Po ok. 10 minutach prowadzący informuje o konieczności wyboru przez grupy swoich przedstawicieli. Przedstawiciele wychodzą z krzesłami na środek, siadają w kręgu, a grupy za nimi. Prowadzący dostawia do kręgu jeszcze jedno *puste krzesło* i informuje, że teraz głos mają tylko osoby w kręgu – przedstawiciele grup oraz osoby, które usiądą na pustym krześle. Siedząc na pustym krześle (maksymalnie 2 minuty) można wesprzeć swojego przedstawiciela.

Na początek przedstawiciele grup krótko (2 minuty) prezentują istotę swojego poglądu oraz główne argumenty. Następnie rozpoczyna się dyskusja w kręgu. Z grup siedzących z tyłu, za swoim przedstawicielem, i obserwujących uważnie dyskusję, może jednak w każdej chwili wyjść jedna osoba, usiąść na *pustym krześle* i przedstawić własny pogląd, wesprzeć argumentami reprezentanta grupy lub wskazać nieścisłości w wypowiedziach innych dyskutantów. Po zabraniu głosu wraca do grupy – nie wolno jej brać udziału w dyskusji. Może tylko obserwować, jak pod wpływem jej argumentów dyskusja dalej się rozwija. Na *pustym krześle* mogą pojawiać się kolejne osoby, a rolą prowadzącego jest pilnowanie, by mogły one zabrać głos oraz aby poszczególni dyskutanci mieli możliwość przedstawiania kolejnych argumentów.

Dyskusja kończy się w określonym czasie, chociaż temat nie będzie wyczerpany. Gdy poglądy grup są już jasno zarysowane i przedstawione zostały wszystkie argumenty grup, prowadzący przerywa dyskusję. Daje przedstawicielom możliwość wypowiedzenia ostatniego słowa. Następnie pyta, czy osoby siedzące wokół zmieniły zdanie – jeśli tak, mogą się wraz z krzesłem przesiąść do innej grupy. Na koniec prowadzący może podsumować przebieg dyskusji i wyrazić własny pogląd.

Modlitwa: *Akt nadziei.*

praca domowa

Ewentualne dokończenie przepisywania notatki oraz polecenie z podręcznika ucznia.

Korelacja z innymi przedmiotami:

- ✓ język polski – literackie przykłady wyboru drogi życia, stawiania pytań egzystencjalnych;
- ✓ wychowanie do życia w rodzinie – założenie rodziny jako jedna z form realizacji sensu życia;
- ✓ wiedza o społeczeństwie – wychowanie obywatelskie: aktywność społeczna i obywatelska jako spełnienie sensu życia.